

Han satte livet til for fårene

Av Søren Pederson (1852-1923)

Sannelig, sannelig sier jeg dere: Den som ikke går inn i fårekveen gjennom døren, men stiger over et annet sted, han er en tyv og en røver. Men den som går inn gjennom døren, han er fårenes hyrde. For ham lukker dør-vokteren opp. Fårene hører hans røst, og han kaller sine får ved navn og fører dem ut. Når han har fått alle sine får ut, går han foran dem, og fårene følger ham, fordi de kjenner hans røst. Men en fremmed vil de ikke følge. De vil flykte fra ham, for de kjenner ikke de fremmedes røst. Denne lignelsen fortalte Jesus til dem, men de skjønte ikke hva det var han talte til dem.

Joh 10:1-6

Kan jeg tro dette bokstavelig at Jesus er min hyrde?

Det hjelper meg når jeg kjenner meg selv – bokstavelig talt – som et får, en sau.

Se, «løvene» og «løvinnene» på «strøket», kakser og stormektige, trenger ingen vegviser i denne by (Oslo, Red. anm.). Det er en fornærrelse å sende dem en «hyrde». Men når en gutt eller jente fra Trysil eller Setesdal har gått seg vill i byen, og er blitt ordentlig plukket og ribbet av bondefangere, så tar de kanskje imot et ærlig menneske som vil hjelpe dem til rette.

Jes 53:6 sier: «Vi för alle vill som får, vi vendte oss hver til sin veg.» Dette er Guds mening om oss. Så lenge et menneske fastholder en annen mening: «Jeg er ikke noe

får,» så lenge har han ikke bruk for hyrden Jesus. Hyrde og får er uoppløselig forenet. Du kan ikke ha det ene uten det annet.

Venner, det er en stor nåde og ære at Herren kaller oss får. For det er andre dyrenavn som også kunne passet. Hva sier du om rev? Eller slanger? Eller svin? Eller påfugl og papegøyer og apekatter? I sin store kjærlighet tenkte han altså mest på vår dumhet, når det gjelder vårt eget evige beste.

Der er nok også andre sammenlikningspunkter mellom oss og fårene: Uforsiktige, svake, redde, «gjør som de andre» osv. Men jeg vil i dag holde meg til det ene: *For dum til å skjonne sitt eget beste.*

Matt 9:36: «Da han så folket, fikk han inderlig medynk med dem, for de var herjet og forkomne som får uten hyrde.»

Hva sier du om en professor – han er død nå – som var en av de klokest og dyktigste menn i sin vitenskap, men så blind i sin lidenskap at han tok en uomvendt, vill gate-tøs til hustru? Du kan tenke hva det ble for en heim. Får!

Der var en annen mann, en gløgg og skarp forretningsmann. Ingen skulle lure ham. Han lurtet andre og ble en rik mann. Men da han lå på sitt siste, oppdaget han at han hadde lurt seg selv, snytt seg selv. Ikke en eneste venn! Ikke en eneste å helle hodet til. Intet håp for evigheten, ikke en eneste synd forlatt, utslettet. Får! Fåreaktig av en gløgg mann!

Bladet Lov og Evangelium

utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon og blir sendt gratis til alle som sender ekspedisjonen navn og adresse. Bladet kommer med 10 nr. i året. Gaver til bladet kan sendes til kasserer i NLL.

Abonnement, oppsigelse og adresseforandring sendes ekspedisjonen v/Magne Ekanger,
Kydlandsvegen, 4360 Varhaug, tlf. 51 42 08 93.
E-post: magne.ekanger@c2i.net

Ansvarlig for bladet:
Red.nemnda ved form. Jon Espeland
Svartefjell 24, 4625 Flekkerøy
tlf. 38 10 00 61, fax 38 10 04 70
E-post: jesp@c2i.net

Faste medarbeidere i bladet:
Per Bergene Holm og Dag Rune Lid.

NORSK LUTHERSK LEKMANNSMISJON

ble grunnlagt i 1963 av venner av den luthersk-rosenianske forkynnelse, og ønsker å forkynne Guds ord i skrift og tale både i Norge og ute på misjonsmarken. NLL har ytremisjonsarbeid i Peru.

Formann: Håvar Fjære, Goksjøruta
3220 Sandefjord, tlf. 33 11 08 31
E-post: hafja@online.no

Sekretær: Jon Espeland
Svartefjell 24, 4625 Flekkerøy
tlf. 38 10 00 61, fax 38 10 04 70

Kasserer: Torunn Ånestad, Kydland,
4360 Varhaug, tlf. 51 43 04 06
E-post: tskydland@yahoo.no
Bankgiro 3204 10 10222

Svensk postgiro: 178 84 80-0

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES

ble grunnlagt i 1992, og eies og drives av NLL. Skolen har både halvårig- og ettårig kurs, og det er også adgang til å følge undervisningen i kortere perioder.

Skolen ønsker å formidle tillit til Guds ord og spørre etter de gamle stier (Jer 6:16), samt fremme den arv vi har fra lekmannsbevegelsen og våre lutherske lærerefredre.

Adr.: 3160 Stokke
tlf. 33 36 17 70, fax 33 36 17 71
Bankgiro 3000 16 68516

E-post: pbholm@online.no
Rektor: Per Bergene Holm,
3282 Kvelde, tlf. 33 11 26 96

INTERNETT: www.nll.no

Skal jeg si deg hva som er mest fåreaktig og dumt, det farligste av alt? Det er når vi i vårt hjerte lar det vokse opp en uvilje mot hyrden Jesus, en absolutt ulyst på ham, en bestandig ulydighet mot vår beste venn. Og på samme tid lyst på leiesvenner, ja på ulven selv! «Ulven er ikke så farlig; han er «interessant», men denne evinnelige hyrden!...»

Jeg ser disse køene utenfor filmteatrene. Det er får som skal inn og få sin fantasi mettet, ikke med bilder fra Getsemene og Golgata, nei, nei, med ganske andre saker. Der er en ny sykdom iblant oss, som kinematografene har skapt, du kan kalle den fantasi-betennelse. Får, får!

Israel var ikke fornøyd med Guds manna: «Gi oss Egyptens rødløk og hvitløk og melonene og druene.» De hadde glemt treldommen som fulgte med. Får, får!

Men nå – for slike «får» satte hyrden livet til. Han ventet ikke til de ble mennesker, hadde jeg nær sagt. Tenk på at det ikke var en eneste en som bad Jesus om det han egentlig kom for: Å sette livet inn. Peter og Johannes er i den henseende like så blinde som Kaifas og Pilatus. «Dette må ingenlunde hende deg.» De trodde ikke det var nødvendig med en blodig hyrde.

En «kirkehyrde» som skriver inn fødsler og «forretter» ved begravelser og brudevigslser, en god mann, et godt eksempel, – jo, jo, det går an!

Men en forbrytervenn, en forsoner, en sønderreven hyrde, pisket, slått i ansiktet, dekket med spytt og sår – nei, var det likt seg; hva skal vi med ham?

To ganger i denne teksten sier Jesus: «Jeg setter mitt liv til for førene.» Det bud fikk jeg av min far. Det var hele hovedsaken for ham. Det ser ut som om disiplene ikke la videre merke til det. De fikk først øynene opp, da han gjorde det. For Jesus gjorde det han sa. Han satte livet til for oss.

Forleden reiste jeg på sporvognen med en utmerket pastor. Han forlot sitt gode kall for å dra til Nordland eller Finnmark hvor der er

prestenød. Alle oppfattet vi det som et stort og skjønt offer. Det var det også. Men i går satt han der i sporvognen, tykk og fet og sunn og frisk; det så slett ikke ut som om Finnmark hadde tatt livet av ham.

Annerledes med Jesus Kristus. Han forkynte at han ville sette livet til for får, som ikke skjønte nødvendigheten av det og ikke ønsket det, og han gikk bort og gjorde det – ganske alene.

Ære være hans navn! Se hans merker! Får, våger du ennå å tenke: «Han elsker ikke meg?» Våger du ennå å tro mer på ulven og leiesvennene enn på ham? Våger du å lytte mere til ditt dumme, mørke hjerte? – og mene: «Man må i allfall være mere enn et får, man må være våken og angre og vise bedring?»

Se denne veldige kjærlighet: Den heligste som har levet satte sitt liv til for – får!

Hele hans person og ærend går opp i dette å frelse en blind, dum, innbilsk, stolt, forvendt, forfusket slekt, som ikke ville ha ham.

Du ubegripelige kjærlighet og ømhet! Du skjonne, gode hyrde!

Det ser mang en gang forunderlig ut nå i verden for mine øyne. Hva skal det bli til overalt?

Ser jeg tilbake til Golgata, så er i allfall denne kjensgjerning uomtvistelig: Der er en som er død for alle slags får i den vide verden. Der er et merke som rager opp over alle menneskers merker: Det er korset, korset. Der er en skikkelse som alltid gjemmer i seg et blødende hjerte. Jeg tilber det blødende

hjerte, Herre Jesus!

Ute på Bygdøy Folkemuseum henger i en krok av «kirken» et bilde som Kristian IV i sin tid lot male og sende rundt til kirkene. Det forestiller en drøm kongen hadde. Jesus er malt som en fontene, bokstavelig, en blodfontene. Ut av hender og føtter og alle steder sprøyter blodet i buer og lange baner. Det første inntrykk er: «Fy, hvor rått og ufint!» Man vender seg fra det. Men så om en liten stund må man atter hen og se på det. Der ligger en dyp sannhet i det. Kilden, kilden i Jerusalem for Davids hus, den velsignede. Nei, man får likevel ikke «for meget» blod. Herre, Herre, hva er det du har gjort for meg, for oss – får?

Men så kommer et klokt får med sine innvendinger. «Hva hjelper det meg altsammen, når jeg likevel aldri blir som jeg skal være? Jeg har en vond samvittighet, hvorledes kan jeg da trøste meg med Jesu blod?»

Jeg vil la Rosenius svare på det. Han sier: «Ja, jeg vet du er ustadic i din guds frykt. Ikke før har du hatt gode stunder så er du like lettsindig igjen. Du elsker ikke Jesus, du er kjølig for ham, mens du dog kan brenne for et menneske. Du er ikke årvåken, du anger ikke dypt – hvordan skal det gå til slutt? «Jo, jeg kan gå til helvete, der er mange der før meg.» Sjel, pass på hva du sier; det er jo en forferdelig tanke. «Ja, men hva skal jeg gjøre? Fare til helvete kan jeg, *forandre mitt eget hjerte kan jeg ikke; jeg er og blir jo den samme.*» Ja, men da er du jo aldeles fortapt! «Ja, det er jeg visst.» Men hører du da ikke:

Innholdsfortegnelse ~ Lov og Evangelium, november 2003:

Han satte livet til for førene. Av Søren Pederson (1852-1923)	side 1
Gud er all trøsts Gud. Av immanuel Fuglsang, Danmark	side 5
Dødsalvor utan alvor! Dag Rune Lid i samtale med G. Soppeland.....	side 6
Den fortapte sønn. Av Gunnar Nilsson, Sverige	side 9
Musikk bærer åndsmakt med seg. (Del 1) Av Ingar Gangås.....	side 14
Gi akt på basunens lyd! Av Per Bergene Holm.....	side 17

Han satte sitt liv til for fårene. «Jo, men nett-opp denne kjærlighet kommer vel til å brenne min fordømte sjel verre enn alt, for just hans kjærlighet gjør min elendige synd enn mere uverdig. Gud er jo ikke bare kjærlighet. Han er også rettferdig.»

Kjenner noen her til dette? Da se for et får et menneske kan være tross all kunnskap og alle prekener. For du kjenner jo ikke betydningen av dette: Han satte livet til for fårene. Du tar jo alltid deg selv med, men han gjorde all ting alene uten deg og meg; du sparker hele Jesu storverk istykker med dine bakben, hadde jeg nær sagt. Hør her og merk det dog en gang og glem det aldri, aldri, hva jeg nå vil sette på spissen:

Du er frelst med dette ditt uforandrede hjerte!

Gud har måttet lage det hele i stand tross ditt og mitt hjerte. Er ikke dette farlig evangelisme? Ja, ja, men får er også farlige folk – for seg selv især.

Jeg sier det som jeg ser det: I en annen person gjorde Gud alt det som du og jeg skulle gjort. Du får det alt, alt som en fri gave i Kristus. Uten at «hjertefilen» din er avhjulpet, før dette sôte, milde, blide, pålitelige hjerte er ankommet, som du venter på, før det er *alle ting vel i Ham, som satte livet til for deg*»

Så ubegripelig stor er nåden. Uten tilsetting av ditt forandrede hjerte, uten spor av din medvirkning greide hyrden opp for – fårene; ellers hadde de ikke vært får!

Kjære, vær nå ikke føreaktig redd for din beste venn. Kjære, steng han ikke ute i en vanvittig frykt.

Dette er den eneste «tro», som skaper nye, milde, fine, hellige hjerter, som ligger på kne og gir hyrden all ære. Ja, ære være ham, som satte livet til for oss som får – før vi ble «ordentlige mennesker».

Nå, denne hyrde bevarer sine får, kjenner dem, vokter dem. Man hører folk si: Det er stort å bli frelst, ennå større å bli bevart. Nei, det er ikke sant. For så sant det er hyrden

som bevarer, ikke vi, så sant vokser hans bevarelse og omsorg selvsagt ut av dette: Han kjøpte oss med sitt eget livs forlis.

Jesus har ikke fått sine merker ved å bevare oss, men ved å sone for oss. Vi er hans dyre eiendom, hans skatt. Det er just forskjellen mellom ham og leiesvennen. Leiesvennen har «timebetaling». Jesus har elsket med en evig kjærlighet.

Når jeg tenker på hvor Jesus har øyne på hver finger for sin eiendom! Legg merke til din husvert, legg merke til damen bak disken, legg merke til handelsmannen som selger dyrt: Hvert kålhode, hver melkedråpe, å, den er så dyrebar for ham. Det er jo det han skal leve av, gjøre noe ut av! Slik følger den gode hyrde oss på hvert skritt. «Endog alle deres hodehår,» sier han. «Jeg skal ikke miste noen av dem Faderen har gitt meg.»

Vil du høre og vurdere et helt folks avstemning? Så hør hele den frelse skares vitnesbyrd her oven til: «Hele veien gikk han med oss.» La dem komme til å vitne som ble bevart helt til enden.

«Jamen, man kan jo falle, – jeg har snublet og falt mang en gang.» Juda brev v.24 sier: «Han er mektig til å verne om dere, så dere ikke snubler, og å stille dere lyteløse fram for sin herlighet i fryd.» Men selv om du faller, – hyrden vokter og bevarer også da.

Når jeg nevner dette, må jeg alltid minnes hva jeg så i Melbourne i Australia. Hver høst, når eksporttiden for får til Europa kom, ble de svære hjorder drevet ned innlandets gressganger til kysten, til dampskipene ved kaien. Da var Melbournes brede gater stundom aldeles grå-hvite av sauekropper; sporvognene måtte stanse der de møtte dem. I millionvis kom de. Da så jeg midt i de svære flokker hist og her en vogn med en mann i. Han hadde får stående og liggende hos seg oppe i vognen.

Hvem var de som ble kjørt, mens de andre måtte gå? Jo, det var slike som var segnet om på marsjen, det var de falne! Fra vognen hadde hyrden overblikk over hele

hjorden. Og så han en der eller der som var falt, holdt på å bli nedtråkket,liggende etter, så sendte han sin gutt for å hente den stakkaren. Den falne ble båret opp i vognen og lagt ved hyrdens side. For en nåde, for en ære!

Ja, men det er Jesu Kristi skikk. Slik er hyrden. Er du fallen? Sitter du her med stikk i samvittigheten, er du syk og tung og trang om hjertet, si det til hyrden. Han har alt sett deg. Han sendte meg med denne preken i dag. Jeg skulle hente deg til ham, løfte deg opp på hans vogn. Han kan ikke miste deg. Ære være!

Så kommer vi til ham – ikke sant? Jeg vil slutte med et gammelt vers:

De kommer fra stormfullt hav, De kommer - fra tornfull veg, De kommer fra berg, de kommer fra dal, De kommer, o Gud, til deg, Og kledes i bryllupsskrud, Og møter sin brudgom skjønn, Han som hist på korsets tre Dem vant som seiers lønn.

Amen.

Fra boken «Jesus alene» av Søren Pederson, trykt i 1924. Talen er gitt en forsiktig språklig revisjon. JE

Gud er all trøsts Gud

Av Immanuel Fuglsang, Danmark

Jeg vil gjerne gjennom disse linjer viderebringe noe som har vært og stadig er til stor trøst for mig. Og fordi Guds ord er levende, tror jeg at det også kan bli til hjelp for noen av leserne av «Lov og Evangelium».

I Paulus' andre brev til korinterne, kap. 1, vers 3-5 kan vi lese følgende: «*Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, barmhjertighetens Far og all trøsts Gud, han som trøster oss i all vår trengsel, for at vi skal kunne trøste dem som er i all slags trengsel, med den trøst vi selv blir trøstet med av Gud. For likesom Kristi lidelser kommer over oss i rikt mål, så er også vår trøst rikelig ved Kristus.*»

Midt i en tid hvor det settes spørsmålstegn ved mangt og meget, er det en glede å få lov å oppleve, at Ordet fra Gud i vår Bibel nettopp er til å stole på. Det holder når alt annet vakler. For Jesus har sagt med tanke på de siste tiders tegn og sin gjenkomst: «Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal slett ikke forgå.» (Matt 24:35)

La oss bruke vår kostbare tid til å samle oss skatter i himlen, som Jesus uttrykker det i Matt 6:20. Da får vi også lyst til og mulighet for – hver på sin plass – å gi disse skatter og rikdommer videre til andre.

Jeg vil slutte dette innlegg med å sitere to sangvers:

Å salige hvilested Ved Jesu hjerte! Der har jeg i uro fred Og trøst i smerte. Der lindring jeg har i savn Og lys i mørke, I stormen en sikker havn, En brønn i tørke.

Sb 295, v.3

Hele veien går han med meg, Er min hjelp i all min nød, Gir meg nåde, når jeg prøves, Styrker meg med livets brød. Skulle enn mitt hjerte tørste, Veien bli meg tung og lang. :/: Gledeskilder kan av klippen Springe frem så mangen gang. :/:

Sb 324, v.2

Dødsalvor utan alvor!

Dag Rune Lid i samtale med Gunnar Soppeland

**Alvoret i tida ligg i eit paradoks:
Midt i eit åndeleg dødsalvor, er det total
mangel på alvor!**

Det er Gunnar Soppeland frå Årdal i Ryfylke som seier det slik når han beskrev situasjonen i det norske folk. Han er fri-tidsforkynnare, aktiv skribent i ulike tidskrift og sjølvstendig næringsdrivande. Den åndelege situasjonen i det norske folk ligg han på hjarta, og han ber på ei djup smerte over utviklinga i kristenfolket.

Undertone av uro

Når ein les artiklar du skriv kjenner ein på ein undertone av uro. Kva er det som uroar deg?

– Som på Jesu tid står det om kor vidt Guds hus skal vere eit bønehus eller ei røvarhole. Den raske utviklinga i negativ lei er eit alvorleg teikn i tida. «Saltet» har visst ikkje lenger kraft til å motverke verda sine destruktive krefter. Kanskje er me komne inn i den tida då urettferda skal ta overhand. Då vil det verte vanskelege tider, seier Skrifta.

Når Bibelen ikkje lenger reknast som heilag, har vi heller ikkje noko heilagt gudsbilete, berre eit forvrengt. Gud kan då vere kven som helst. Og kven som helst kan ordne seg eit gudsforhold.

– Avkristninga gjer at kristendomen misser makta over folket. Alle livsområde må lide for dette, og konsekvensane er store. Både politisk, åndeleg og moralsk bryt ein heilage grenser for å skape mest

mogleg «fri flyt». Tek ein bort det som er evig sant, rett eller gale, vert alt tillate. Sjølv lovgjevarane og bødlane som drep born i mors liv kan då vere skuldfrie. Ord som synd, soning og tilgjeving går ut av bruk.

«Du skal» blir erstatta med «eg vil»

– Antropologien og vitskapen ser berre verda og mennesket slik dei ter seg for det menneskelege auga. Sjølvforståinga ligg i genane si utvikling. Positivismen og sosi-aldarwinismen hevdar at samspelet mellom arv og miljø gjennom utallige generasjoner har gjort oss til dei vi er. Menneske vert eit uansvarleg produkt, eller offer for ibuande drifter og behov, om ein vil. Dermed er Boda sitt «du skal», erstatta med genane sitt «eg vil», slik Nietzsche anbefalte. Det første reknar mennesket som eit evig ansvarleg individ. Det andre som eit nummer i ein dyreart.

– Lausriving frå Gud fører altså til rotløyse og manglande feste. Men dette kan ikkje vedvare utan å ende i fullstendig kaos. Det innser mange i dag. På alle område er det behov for å finne nye vegar og nye utgangspunkt. Dei politiske partia har overlevd seg sjølv, og enda i ein slags pragmatisk nyttfilosofi der det lønsame er det rette og sanne. Dei kan ikkje lenger legitimere seg ideologisk slik at ein veit kor dei vil av.

– Dette gjeld også den kristne verksamda. Nye utgangspunkt og vegar har vore sak nummer ein i lang tid. Er utgangspunktet å halde liv i seg sjølv og

halde på posisjonar, vert val av verkemidlar og veg deretter. Til forveksling ikkje så ulikt det demokratiske prinsippet «eg vil», kjent frå forsamlinga i Laodikea som Herren ville spy ut or sin munn.

Ein morar seg til døde

– Dei fyrste kristne var ein viktig maktfaktor som verda frykta. Dei var salt med kraft. No er spørsmålet om saltet vert kasta ut og trakka ned. Ser ein på den nære fortid og det som rører seg i kyrkjer og organisasjonar, må ein lure på om dei ikkje burde kalle seg frilynte. Bruk av underhaldning står ikkje attende for dei rørslene ungdom før vart frelse frå. Kanskje med eit unnatak: Nokre frilynte lag ville ikkje akseptert sambuarskap og rus.

– Ikkje nok med at verda heldt på å le og more seg i hel, men mange kristne òg morar seg saman med verda, som verda. Underhaldande innslag vert stadig meir vanleg der kristne samlast. Seinast i sommar landa «Zorro» på plattforma under opninga av Normisjon si generalforsamling, revyartistar underheldt på Ungdommens Landsmøte (NLM) i Kongeparken, og frå Oslo Kristne Senter sin tenåringsleir rapporterte Dagen at «Morsomme toaletthistorier blandet med klar forkynnelse fanger oppmerksomheten.»

– Dersom Bibelens alvor får skape åndeleg naud, blir denne nauda sjølve livsalvoret og ein del av den kristne si liding i verda. Eg lurer på om det er dette ein vil underhalde seg bort frå i kristne samvær? Tek ein Bibelen på alvor og ser kva som står på spel, vert det alvorleg å vere både frelst og ufrelst. Forkynning av det alvorlegaste, utan alvor, fjernar alvoret.

– Er Gud nær, vert det alvor, – og stillheit! Dette har med nådegåver å gjere. Men dersom forkynnarnådegåva vert erstatta med instruktørar og artistar som framfører sine talar humoristisk, og song og musikk vert show og underhaldning, ja, då fjernar ein dette alvoret. Men er Gud nær, då vert det alvor, – og stille.

– Fokusering på menneskelege kvalifikasjonar på kostnad av nådegåveutrustning, har fjerna den åndelege substansen i mykje forkynning og truger med å lamma og utarma bedehusa. Utan alvor vert alt likegyldig, noko «tidsriktig» språk og form speglar av. Det store no for tida er kommunikasjon. At ei tomheit får kontakt med ei anna tomheit, er visst underordna.

Kva meiner du har ført oss inn i denne situasjonen?

– Ei kort samtale som dette gjev ikkje rom for nyanserte svar. Men ser ein 40-50 år attende gav Olav Valen Sendstad og Øivind Andersen røyst til den klassisk lutherske og rosenianske forkynninga av lov og evangelium. Dei hadde begge klåre personlege vitnemål om ei grunnleggjande frigjering i evangeliet, og dette var grunntonen i det dei forkynte og skreiv.

– Omvending og gjenføding var to ulike hendingar som kunne falle saman i tid, men som ofte ikkje gjorde det. Difor måtte ikkje desse omgropa blandast saman. Etter deira tid har forkynning til gjenføding tagna. Omvending har blitt til tru på dåpen, og dåpen til varig gjenføding av alle barnedøypte. Dette kan vere ei forklaring på det uføre vi er komne i. Dermed misser forkynninga kraft og klårleik til å leie søkerande gjennom til evangelisk forløysing. Hovudtema vert omvending og

rustning til teneste. «Standpunktet» vert omvendinga, og aktivisering i lag og organisasjonar vert tenesta.

– I sekstiåra blomstra skulelag og ungdomsarbeid. Men mange unge vart trøytte og utslitne av å skulle oppføre seg som åndeleg frigjorde kristne, utan at dei var blitt det. Desse vart marknad for den karismatiske bylgja som kom på 70 talet. Ei karismatisk oppleving gjorde susen. No fekk vengene luft å sveve på i lange stemningsmetta møte, og fjæra kunne bruse fritt under suggererande song og musikk. Seinare omfang og forgreining av karismatikken vitnar om kor grunnleggjande forvirringa om lov og evangelium var og framleis er.

Lov og evangelium ein trussel

– Ei klår forkynning av lov og evangelium er ein trussel mot karismatikken slik han har breia seg ut og vert dyrka. Berre spør Åge Åleskjær! Han er antinomist og latterleggjer det han kallar elendigheitstheologi.

– Diverre er det i dag mange 50-60-åringar som sit att med såre kjensler fordi dei «bøygde seg» under forkynning som ikkje ført dei fram til evangelisk forløysing. I praksis fekk dei berre tredd eit nytt livsmønster utanpå eit uendra sinn. Av dette vart det hyklarskap.

– Etter kvart har gapet mellom livsmønster og sinn jamna seg ut. Ved ulike høve kan ein høyre personar som distanserer seg frå si ungdomsomvending og står fram som «nyevangeliske», sjølvbestemte kristne – utan omvending – og kledd i eit kav verdsleg livsmønster.

Andre har vore lojale mot livsmønsteret dei bøygde seg under, har verna om dette

og funne meinings i vinna flest mogleg andre for det same livsmønsteret.

Alternativet Willow Creek

– Organisasjonar og forsamlingar som til no har halde att og ikkje skikkeleg slept dei nye ekspansive rørslene til, har no fått eit alternativ i Willow Creek. Prinsippet for denne rørsla er i realiteten at som ein ropar i skogen får ein svar, – ein gjev folk det folk vil ha. Sår ein i kjøt, må ein også hauste kjøt.

– Etter det eg har sett er Willow Creek eit døme på kva vi absolutt ikkje treng. Opplegget minner om noko David Åleskjær sa på Det Norske Misjonsselskap sin tenmisjonsfestival for eit par år sidan. Han ville ikkje ha vekking men revolusjon, for ordet vekking tykte han var for negativt lada. Det overlet for mykje til Gud. «Vi mennesker må derimot gjøre det selv, hvorfor skal Gud gripe inn. Han har jo gjort det.» Innforstått: Alt er opp til oss.

Framleis håp!

– Dei som har tru på framgangsteologien vil kanskje riste på hovudet av dette intervjet. Då vil eg berre presisere at det negative eg har peika på kjem av mistru til det åndelege menneske og den menneskelege viljen.

– Men på vegne av Guds sak er eg grunnleggjande optimist. Den skal fullendast! Det byggjer eg mellom anna på Rom 9:16, der det heiter: «Så står det altså ikkje til den som vil, eller den som renner, men til Gud som syner miskunn.»

Artikkelen er hentet fra Dagen, og er gjengitt i forkortet utgave. Hele artikkelen kan leses på www.nll.no

Den fortapte sønn

Av Gunnar Nilsson, Sverige

Tekst: Luk 15:11-32

Den fortapte sønn

Det er en herlig fortelling Jesus gir oss her. Særlig for den, som liksom den fortapte sønn, har sløst bort de dyrebare nådens skatter og kommet i slik nød at han ikke engang har noe å mette seg med. Tenk at den himmelske Far står klar til å ta imot slike fillefanter som har sløst bort alt de eide og endt i en fullstendig konkurs i denne verden. Denne lignelse er for mange i vår tid aktuell på så mange vis, dessverre.

En mann hadde to sønner. Slik fremstilles det iblant i Skriften. Og den som ikke hadde førstefødselsrett etter loven, han får arven. Den eldre og mer sympatiske broren får ikke noe. Den yngste blir trett av å gå der hjemme og tjene sin far. Han vil være uavhengig og fri og benytte sine gaver etter eget tykke. Han tror det fins en frihet, at vi selv kan gjøre som vi vil. Han tror at mennesket er fritt, som så mange har trodd som har vendt Gud ryggen. Men en slik frihet har ikke vi mennesker. Vi har bare en frihet til å velge Herren eller Satan. Vi blir aldri våre egne. Det er syndens bedrag.

Selv om vi en tid kan få oppleve at vi er frie, så blir det som med en hund som er bundet til en løpestreng. Den kan løpe et stykke og kjenne seg fri, men vil den løpe lenger så erfarer den at den er bundet. Slik kan djevelen la mennesker få en tilsynelatende frihet en liten tid når en begynner å leke med synden. Men litt etter litt leker synden med mennesket, og da sitter det fast. Som den som først drikker alkohol og blir beruset – og opplever det som frihet. Men så bindes man i begjæret, og da er det slutt med det man trodde var frihet.

Åndelig sovn og frafall

Den yngste sønnen vil ha sterkere opplevelser. Han vil ikke lenger sitte på bedehus og gudstjenester og lide forakt sammen med Guds folk. Men før det går så langt at han gjør krav på sin arv og går sin vei, vil vi anta at han alt har falt i åndelig sovn. Syndserkjennelsen har avtatt, og da fins det heller ikke nådebehov, da smaker ikke evangeliet lenger. Det går så lett å sogne og miste livet.

Vi vet hvordan det var med f.eks. Samson som var skjødeslös med hensyn til hvem han var sammen med, og hvordan Dalila fikk klipt flettene av ham mens hansov. Da han våkna trodde han at alt var som før. Han visste ikke at Den Hellige Ånd hadde forlatt ham før han oppdaget sin vanmakt.

En kan ikke bli et Guds barn uten å merke det, men det synes å være slik at man kan miste Guds nåde uten å merke det. Eller har du noen gang forsøkt å huske når du sovner? Du kan prøve i kveld – og så kan du i morgen fortelle det nøyaktige klokkeslettet!

Men for denne yngste sønn er det klart at han ikke vil bli sittende hjemme. Han vil være som alle andre! Det var jo nettopp det Israels folk ville! Det var det som var deres høyeste ønske, å være som alle andre folk. Hvilken tragedie, å være som alle andre – uten Gud og uten håp i verden, og så en evig fordømmelse!

Jeg kjenner til en gutt som vokste opp i en kristen familie, og som vendte Gud ryggen nettopp av den årsak at han ville være en vanlig svenske! Da kan man jo ikke være en kristen! Tenk, slik er vårt falne hjerte. Disse «andre» kan være greie og dyktige, men uten liv i Gud. En kan bli forbauset iblant over sitt eget hjerte, at en kan ha slike begjæringer, at man kan bli fristet av slikt.

I fremmede land

Nå pakker den fortapte sønnen alt han har og reiser langt bort til et fremmed land. Han overgir seg i verdens og syndens tjeneste. Her, langt borte fra farhuset, får han ikke lenger noen påminnelser fra Guds ord. Her levde han i overflod, og sloste bort alt han eide.

Nå syntes det nok helt sikkert for ham som han hadde valgt det rette. For når man gir synden rom i sitt hjerte, når man leker med synden, kan det ofte synes rett – en kort tid. For det fins en kortvarig glede i synden iblant. Det er som med alkoholikeren. Først lekte han med alkoholen, og det var moro, men siden lekte alkoholen med ham. Det kom for en dag at han var slave under synden – da var det slutt på moroa.

Men noen er det virkelig synd på. Det er de som går «syngende» gjennom hele sitt korte liv, og aldri blir klar over at de er slaver under synden. De går sorgløst gjennom livet og ender i graven, men den neste tone som høres der, er basunen som kaller til dom. Da skal de fram for den levende Gud. Da skal det gjøres regnskap, da er det forsøkt å motta nåde.

Du skal leve i evighet. Hvor skal du tilbringe dette evighetsliv? Den fortapte sønn sloste bort alt, og når alt var slutt var også denne verdens glede slutt. Da hadde de verdslige vennene ikke lenger behov for hans vennskap.

Nå kom han i nød, i vekkelse. Men han tenker ikke på å gå hjem til sin far enda. Det er lettere å prøve andre veier. Nå kommer den falske uverdigheten. Nå vil han arbeide og tjene for «livets brød». Det er virkelig stor nåde å komme i nød i det fremmede land når man har slost bort nådens skatter.

I arbeid og tjeneste

Denne vår yngre bror vender seg til en arbeidsgiver der, en svært streng herre. Det er ikke lett å tjene sitt brød hos ham. Det er ikke lett å fortjene den åndelige mat, nei det

er helt umulig, men prøv om du vil! Her får denne ulykkelige sønn gjete svin når han nå har gått inn i egenrettferdighetens tjeneste.

Hjem er nå denne herre som vi kaller for egenrettferdigheten? Vi kan definere ham slik: Det er en juridisk drift i mennesket som har samvittigheten i sin tjeneste og som krever ytre dyder. Nå har han fått ansettelse hos denne herre.

Her får han vokte svin, vokte de urene lystene og kjempe mot de urene tankene – og enda ikke få fred i samvittigheten. Der får han kjempe mot avindsyken, mot kjærigheten til verden, mot løgnene osv. Svinene er mange i hjertet der i det fremmede landet. Hvor ulykkelig er han ikke når han sulter der.

Han holder på å dø av sult og ingen gir ham noe. Om han enda hadde fått spise av de skolmer som svina lever av, men heller ikke det tillater denne strenge herre – egenrettferdigheten. Tenk nå, du ulykkelige stakker, hvor mange tjenere i din fars hus som er bedre stelt enn du? Kanskje du skulle stå opp fra din vantro som du ligger i og gå til Faderen og si: Fader, jeg har syndet...

Egenrettferdigheten

Hvorfor er dette så vanskelig? Jo, han vil bidra med noe selv – i det minste få gjøre litt. Men det går dårlig. Når han omsider kommer så langt at han bestemmer seg for å ta på hjemvei, går han fremdeles med de samme tanker om å bidra med litt selv: «Hvor mange leiefolk hos min far har overflod av brød, mens jeg setter livet til her av sult. Jeg vil stå opp og gå til min far, og jeg vil si til ham: Far, jeg har syndet mot himmelen og for deg. Jeg er ikke verdig lenger til å kalles din sønn. La meg få være som en av dine leiefolk.»

Enda har han ikke fått nok av eget arbeid, han vil enda som mauren «dra sitt strå til tua»: «La meg få være som en av dine leiefolk», – en som tjener for sitt brød, en som selv gjør nytte og hjelper til i Guds rike. Dette er egenrettferdigheten. Den kommer i lysets klær, men er den svarteste av

alle djevler: – La meg få hjelpe til, jeg vil...

Hvorledes er det ikke i vår tid? Evangeliet synes ikke å smake. Det som våre fedre har forkjent duger ikke, det er kjedelig. Nei, en må høre slikt som gir stemning og inspirasjon, slik at man kan gå ut og misjonere og gjøre noe.

Forstå nå dette rett. Det er særlig viktig når Paulus skriver til romerne at vi har fått nåde og apostolembete. I nettopp den rekkefølge: Først nåde. Men det synes jo å være en selvfølge i dag. Dessuten så smaker ikke nåden, for en behøver den egentlig ikke. En har behov for å få utløp for egenrettferdigheten, få gjøre noe.

Åndelig avkledning

Vi kan gå til påskens hendelser og se det samme. Vi vet at da Jesu virksomhet var størst, når han er ved Cæsarea Fillippi, og alt var som best for disiplene, da begynner han å tale om sin lidelse og død, og fra den tiden vandret disiplene med angst og uro. De forstår ikke lenger hvordan det henger sammen. De hadde bare ventet fremgang.

Men også de måtte vandre som den fortapte sønnen, til de kommer til den åndens fattigdom at de intet eier, intet har, ingen tro, intet håp, bare tomhet. Korsfestelsen nærmer seg, og Jesus har sagt til dem at i denne natt skal de alle ta anstøt av ham. Tenk, alle disiplene skal ta anstøt av Jesus. De som hadde vært sammen med ham i tre år. De som hadde sett da han mettet fem tusen menn foruten kvinner og barn. De som hadde samlet opp 12 kurver som ble til overs. Noen av dem hadde vært med ham på berget hvor han ble forklaret for deres øyne, og de fikk se at Jesus fra Nasaret er Messias, den levende Guds sønn.

De skal alle i den mørke natta ta anstøt av ham. Og der trer Peter fram: «Jeg duger til noe, om enn alle de andre overgir deg, skal ikke jeg gjøre det! Jeg skal stå fast!» Dette er jo den døde tros og egenrettferdighetens kamp: «Jeg vil bli til noe i Guds rike, jeg duger til noe, jeg kan, jeg vil virke med i et

hjørne.»

Enda er ikke mennesket avkledd. Nei, noe vil en gjøre for sin egen del. Det er menneskets størst lykke og høyeste ønske – at jeg vil være med og «dra mitt strå til tua». Alle disiplene sier at de er rede til å følge Jesus og derigjennom kanskje få sitte som finansminister eller utenriksminister i hans rike. Men de måtte avsløres, og Jesus trøster ikke disse som snart skal ta anstøt.

Han sier ikke til Peter at det skal nok gå bra, skal du se. Du klarer det nok. Nei, ordene hans kommer som piskeslag. Før hanen galter to ganger skal du fornekte meg tre ganger. Det er jo som å si: «Du duger ikke til noe, din selvgode stakkar. Du kommer til å si at du aldri har kjent meg, du kommer til å si at du ikke vet hvem jeg er.»

Men Jesus visste jo at her går avkledningens veg for Peter hvor han lærer å kjenne seg selv, og derifra går han ut og gråter bittert. Har du gått ut og grått sammen med Peter?

Profeten Obadja, v.3 sier: «Ditt hjertes overmot har bedratt deg.» Nemlig at jeg trodde jeg dugde til noe, men jeg holdt ikke mål, er bare udugelig. Jeg kan ikke komme inn i himmelriket, for Gud har selv stengt døra. Han har satt kjerubene med det flammende sverdet til å stenge veien, og når Gud har stengt så kan intet menneske åpne. Da er det stengt!

Den fortapte sønn får ikke noe å mette seg med i sin vakte tilstand. Han sulter og har ikke fred. Da kom han til besinnelse. Dette livet er et helvete alt nå, og verre blir det i evigheten. Gjennom hunger og nød blir han ført til besinnelse, ikke noe mer. Og ved det har mange kommet til besinnelse.

«– Hvor mange leiefolk har ikke mat i overflod, og her holder jeg på å dø av sult. Noe så utrolig dumt!» Så går han hjem, dog med det forsett å fortjene sitt brød.

Her har han sitt valg, det valg som vi må

ta. Man sier at frelsen er Guds verk, og det er virkelig sant, men det fins noe som også du må gjøre når Gud åpner veien for oss til valg.

Når Jesus er ved Betesdadammen og kommer til den lamme, spør han: «Vil du bli frisk? Vil du bli åndelig frisk?» «Velg i dag,» sier Josva, «hvem du vil tjene. Jeg og mitt hus vi vil tjene Herren.»

Hjemkomsten

Hvorledes står det til der hjemme? Der har Faderen mang en kveld gått ut for å se om ikke sønnen skulle komme tilbake. Der har farskjærligheten grått mange tårer over denne fortapte sønn. Kommer han aldri hjem? Tenk om han dør der i det fremmede land.

Og der står også nå hans far – og ser ham på lang avstand. Han forbarmer seg over ham og skynder seg og springer imot ham, faller ham om halsen og kysser ham. Han har ikke en bebreidelse mot ham som har sløst bort alt, som hadde foraktet farsarven og som kommer tilbake som en lasaron. Da sier sønnen: «Far, jeg har syndet mot himmelen og for deg. Jeg er ikke lenger verdig til å kalles din sønn.» Nå legger vi merke til at han ikke ber om å få være som «dine leiefolk». Nå er det bare en ting: «Jeg har syndet!»

Det var noen som skulle forbedre seg og tenkte at jeg skal legge alt fram, men når det virkelig gjaldt så var det bare ett eneste rop i hjertet: «Jeg har syndet!» Vi behøver ikke regne opp alt for vår himmelske far, han kjenner oss. Men den dagen vi kommer til ham som lasaroner som intet har, som intet kan fortjene, som ikke engang vil bli leiefolk, da står Faderen der med høgtidsdrakten på armen for å kle oss i nettopp den kjortel som vår frelser etterlot seg, som var vevd i ett stykke ovenfra og helt ned, Kristi rettferdighetskledning – og trolovelsesringen, Den Hellige Ånds pant.

Han har sko til føttene, beredskapens sko som fredens evangelium gir. Der slaktes den

gjødde kalven. Der blir det fest i hjertet, der er man glad. Det er glede i hjertet på jorda og glede i Guds himmel over en synder som er blitt frelst. Slik er det for sjelen glade dager når Guds ånd flytter inn i hjertet.

Jeg husker selv – om det ble spørsmål om hus og bil og alt, så kunne man nesten si: «Bare ta det alt sammen!» Så betydningløst følte det mot hva en hadde funnet. Og jeg vet at jeg tenkte at heretter kan intet på jorden virkelig fange min interesse mer. Men dét kunne det! Men troen er fremdeles min dyreste skatt.

Slik er det under brudedagene, men senere kommer andre dager, for troen skal prøves i ild for at det skal bli klart at den holder mål. Da kommer djevelen trekkende: «Du har ikke blitt et Guds barn som ikke er blitt bedre enn som så!»

Den hjemmeværende sønn

Nå skjer noe merkelig. Den eldre sønnen kommer hjem fra arbeidet hvor han har strevd på farens åker. Når han hører gledesangen og dansen, så kaller han til seg en tjener. «Hva er dette jeg hører?» Da får han vite at hans bror er kommet hjem og at faren i den anledning har latt slakte gjøkalven.

Her er det mest tragiske i denne lignelse. Da blir broren vred og arg. – Den idioten som stakk sin vei og sløste bort alt han eide sammen med horer og horebukker, og så blir det fest bare han kommer og hjem og sier: «Jeg har syndet!» Så lett kan det ikke gå til å bli sønn igjen, og han vil ikke gå inn.

Da kommer hans far ut til ham og ber ham komme inn. Så kommer den virkelig fortapte sønns bekjennelse: «Se, i så mange år har jeg tjent deg, og aldri har jeg gjort imot ditt bud. Men meg har du aldri gitt et kje så jeg kunne glede meg med vennene mine. Men da denne sønnen din kom, han som har ødslet bort formuen din sammen med skjøger, da slaktet du gjøkalven for ham!»

Legg merke til hvor forhatt den tilgitte

sønn og bror er for ham som alltid har vært hjemme. Han kan ikke engang kalle ham sin bror. Nei, «denne din sønn», sier han. Men faren sier til ham: «Barn, du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt! Men nå skulle vi fryde oss og være glade, fordi denne din bror var død og er blitt levende, var tapt og er funnet.»

Det fins hjemmeværende sønner også i vår tid. Jeg minnes en som sa til meg noe slik som at jeg for enkelt hadde kommet unna ved bare å få forlatelse. Nei, det var for lett! Man skulle ha blitt en leiekjær og fått tjene for livets brød i mange år. Det hadde passet den hjemmeværende, han som alltid tror at han har holdt alle bud, som har alt i orden, for han er jo hjemme. Han har slitt og arbeidet i alle år, og så kan den andre bare komme hjem og få alt for intet. Nei, det går ikke!

I dette tilfellet var det først og fremst jødene som var den hjemmeværende sønnen.

De hadde alt. De hadde gudstjenesten, de hadde løftene, de hadde alt – men likevel intet. De hadde ingen glede i Guds sønn. Men hvordan skal egenrettferdigheten kunne glede seg! Hvordan skal den virkelig fortapte, hjemmeværende sønn kunne bli så fattig i ånden at han kan komme inn gjennom den trange porten?

Kom hjem!

Er du en fortapt sønn eller datter? Se da hvordan livet slutter om du forgår i det fremmede landet. Se hva som venter, – en evighet med Satan og de onde ånder som selskap! Om du bare visste hvordan Faderen venter på deg, hvorledes hans hjerte brenner av lengt og kjærighet. Han står og venter hver dag. Skal den fortapte aldri komme hjem? Skal han eller hun dø der borte i det fremmede land? Skal jeg aldri mer få ta deg i favn?

Verden har ingen medlidenshet med en hungrig sjel, men kanskje med en hungrig og

naken kropp. Men den himmelske far, han viser barmhjertighet mot de fortapte.

Hør nå alle fortapte sønner og døtre, alle bedrøvede, botferdige, tvilende, under egenrettferdigheten nedtrykte, og alle vantroens fanger. Vokt ikke lenger svin i fremmede land! Dere kommer til å dø av sult i den sorte djevels tjeneste, i egenrettferdighetens tjeneste. Dere dør av hunger i det fremmede land, langt borte fra Faderens hus, uten Faderens velsignelse.

Stå opp og gå til den himmelske forbamer så usle og elendige som dere er, så nakne og trassige. Faderen venter dere! Han har stor sorg for deres skyld. Om du kommer til Faderen slik som du er, så tar han imot deg med glede! Han kommer imot deg med den fineste kledning, med trolovelsesringen og skoene – og steller til bryllup.

Ja, kom og si: «Far, jeg har syndet!»

Nytt fra Bibelskolen på Fossnes

Det var med stor glede vi kunne ønske elev nr. 10 velkommen til bibelskolen i månedsskiftet september/oktober. I og med at statsstøtten betinger 10 elever, har det lenge vært vår bønn til Herren at han måtte sende oss nok elever. Det har han gjort, og vår takk går til ham og til deg som står med Bibelskolen på Fossnes i forbønn.

For en liten organisasjon som Lekmannsmisjonen ville det bety en tøff økonomisk situasjon dersom statsstøtten skulle ha falt ut.

Når det gjelder elevtallet etter jul, er det fortsatt usikkert. Noen av elevene har bare søkt for høsthavlvåret. Vårhalvåret er derfor fortsatt et bønneemne.

Red.

Musikk bærer åndsmakt med seg (Del 1)

Av Ingar Gangås

Prøv åndene

I Bibelen står det hva som skaper ekte lovsang. Lammets sang fødes når synderen får sin frelse i Jesus alene. Videre står det om lovprisning og korsang på Davids tid, det fortelles om hvilke musikkinstrumenter de brukte, og hvor nøyne David var med å innsette kyndige og åndsfylte personer som ledere for sangen og musikken. Om selve musikken og dens oppbygning får vi ikke høre så mye, men vi skjønner det var om å gjøre at alt skjedde til Guds ære. Videre står det mye i Skriften om å prøve åndene, om de er av Gud. Det er ingen tvil om at dette må gjøres gjeldene også på musikkens område, og at det ikke er nok bare å analysere teksten.

I dag er det mye tale om ulike musikk-syn. Hvor finner vi normen for et sunt syn i dette spørsmålet, og finnes det i hele tatt en bestemt norm?

Vi skal være ytterst forsiktige med å bygge vårt syn på følelser av hva vi mener er rett, på tradisjoner, flertallsmeninger osv. Slike subjektive betraktninger, smak og behag, endrer seg med tiden, eller med det miljø du oppsøker.

Bibelen er normen

Vårt utgangspunkt må være at det finnes en objektiv sannhet, noe som ikke kan endre seg over tid. Dette gjelder også på musikkens område.

Hva er så bestemmende for denne sannhet? Hvilken norm har vi å holde oss til? Er det forsamlingen av de troende som skal bestemme? Er det lederne? Er det spesielt utvalgte musikk-kjennere?

Svaret må være: Bibelen er normen. Alt må prøves på Guds ord. Dessuten skal vi heller ikke glemme at det finnes en nådegave til å bedømme åndelig.

Forsamlingene er delte

Mange i dag sier at musikken er nøytral. Det kommer an på hvordan vi bruker den. Så får vi tilpasset slik at de unge får ha sin stil, og de eldre kan holde fast på det gamle og trauste. Dersom vi demper lyden er alt i orden, hevder noen. Andre sier at det er teksten det kommer an på. For disse betyr det mindre om melodien blir i friskeste laget, og framførelsen noe mer moderne enn vi skulle ønske. – Det får vi tåle, slik at vi ikke støter de unge ifra oss.

Mange forsamlinger har gått i direkte oppløsning på grunn av disse spørsmålene. På den ene siden står de som ikke kan klare dette nye, og som ikke kan annet enn å advare mot utglidningen. Mens på den andre siden har vi dem som vil modernisere og innføre nye rytmer.

Ikke sjeldent møter vi også det synet at musikken er et skapergode. «Alt det Gud har skapt er godt,» hevdes det, «derfor må jo all musikk være god!» Men med et slikt syn er jeg redd at vi helt har glemt syndefallet!

Komponistens inspirasjon

Gud har skapt naturtonerekken, eller skal vi kalte det tonematerialet. Så er det komponisten som skaper musikken. Slik er det også med all annen kunst. Da skjønner vi at all kunst preges av kunstneren på

godt eller ondt. Vi taler om god eller dårlig kunst. Kristne kunstnere med inspirasjon kan da gi oss god kunst som er preget av det kristne menneskesyn.

Men med dette er ikke alt sagt. Hvis denne kunstneren har en «dårlig» dag, blir resultatet deretter. Eller hvis kunstneren lever i en spesielt sekularisert tid, vil gjerne kunsten hans bli preget av det. Dette er tilfelle i dag, da vi må erkjenne at mye av den såkalte kristne musikken er blitt verdslig!

Motsatt kan vi tenke oss at verdslige komponister og utøvere kan gi oss kunst og musikk av mer høyverdig moral. I perioder kan det være slik at kulturen er preget av kristen påvirkning på en slik måte at kunsten blir farget av det. Den fine og himmelvendte melodien som Martin Luther benyttet til salmen «Vår Gud han er så fast en borg», sies å ha vært brukt i verdslig sammenheng. Kristendommens sterke påvirkning gjorde det mulig.

I dag er situasjonen motsatt. I vår sekulariserte tid kan vi knapt lytte til musikk fra kristne forlag, for den er så sterkt preget av verdens ånd!

Tekst og musikk

Både tekst og musikk må være til ære for Gud. Som regel vil det være slik at de gjensidig påvirker hverandre. Svært ofte har jeg oppdaget at nettopp når melodien er overdrevent rytmisk og fengende, så er teksten både intetsigende og platt, ja direkte ubibelsk mange ganger. Og da hjelper det lite om man terper om igjen og om igjen på de samme enkle strofene i håp om at tilhørerne skal få med seg noe midt oppe i alt levenet. Det blir ikke bedre av den grunn.

Musikk som opium for folket

I flere tiår har vi nå fått høre at musik-

ken er nøytral. « – Det eneste vi kan gjøre er å prøve teksten på Guds Ord. Musikken må vi bare prøve å venne oss til. Sørger vi for å ligge litt i etterkant av utviklingen, så er alt vel og bra.» Er ikke et slikt syn farlig?

Aldri før i vår historie har så mange vært «hekta» på musikk. Du ser folk med musikk i øret over alt, på bussen, på byen, på tur. Heime og på arbeid står det på; når det gjøres lekser; fra bilene dundrer musikken ut.

Kan det være tilfelle at musikken er nøytral? Hvorfor er den blitt slik opium for folket da? Jeg er redd at musikken er blitt mer farlig og vanedannende nå enn før. Det må ha noe med dens oppbygning å gjøre. Derfor skal vi prøve å finne ut noe mer om hva musikken består av, hvordan den har endret seg i løpet av historien, og ikke minst se på hva som dominerer musikken i vår egen tid.

All musikk består av rytme, harmoni og melodi.

Rytmen

Hele naturen har rytme. Kroppen har pulsslag. Slik er det også med musikken. Det finnes ingen musikk uten rytme. Rytmen i musikken appellerer til rytmefølelsen i kroppen vår. Hører vi noe rytmisk vil vi gjerne trampe takten. Hører vi en marsj vil vi marsjere.

Dersom rytmen blir for dominerende, slik det er i vår tid, mister vi likevekten som det bør være mellom rytme, harmoni og melodi. Mye av dagens musikk er blitt hardtslående, ensformig og monoton. På avstand høres det bare som harde dunk.

Det er ikke uvesentlig i denne sammenheng å peke på at den hedenske mu-

sikken med sterke trommerytmer, fører til ekstase og seksuelle utskeielser. Det samme skjer etter lange og harde rockekonserter. Vi skjønner godt at slik musikk er dårlig egnet til kristen oppdragelse og dannelse!

Harmonien

Får det harmoniske element for stor plass, blir musikken søtladen, stemningsfull og gjerne litt sentimental. Vi får en veldig romantisk musikk. Dette er noe alle liker. Den er deilig å høre på, iørefallende, og den rører ved følelsene.

Ved mange vekkelseskampanjer er slik musikk fremtredende. Da gjelder det å skape den rette stemning. Noen sitter gjerne ved pianoet eller orgelet – allerede i god tid før møtet – og spiller. Under møtet er det rikelig tid til forsangergruppe og musikere.

Tanken er at dette skal åpne for Ordet, men det gjør det slettes ikke. Det stenger ofte mer enn det åpner. I en slik atmosfære får tilhørerne det inntrykk at å bli oppbygget er å ha de følelsene som denne musikken skaper. Men Skriften advarer mot å bygge på følelser. Og hva skal vi si «dagen derpå» når følelsene er vekke, og de «nyomvendte» faller av lasset fordi de ikke har den rette stemning lenger?

Det harmoniske element må ikke bli enerådende. Det må stå i rett forhold til rytme og melodi.

Melodien

Dersom det melodiske element blir for fremtredende, hører vi gjerne at dette går over min fatteevne. Dette er musikk som jeg ikke forstår meg på! Det er for så vidt en riktig iakttagelse. Denne musikken virker gjerne upersonlig eller overpersonlig. For melodisk musikk løfter oss oppover.

Rytisk musikk er mer «jordisk» i den forstand at den oppholder seg her nede. Vi har blitt så jordvendte at vi ikke lenger har tanke for himmelen og det evige.

Derfor er vi heller ikke vant til melodisk musikk. Den blir rett og slett for krevende og treg. Den melodiske musikk er mer transcendental og løfter oss opp mot de evige verdier. Brorsons salmemelodier kan stå som eksempel på melodisk musikk. I dag vil mange erstatte disse salmene med noe lettere. De fungerer ikke lenger for dagens overheadgenerasjon. Det er ganske avslørende.

Musikk til glede

Der de tre nevnte hovedelementene – rytme, harmoni og melodi – får den rette plass i musikken, vil det bli en balanse, som fører til ro i sinnet.

Det finnes musikk som gir trang til aktivitet. Noe musikk appellerer til forbrytelser og brutalitet. Annen musikk skaper angst og frykt. Men det finnes også musikk som stemmer sinnet til ro og fred. Slik musikk blir brukt i terapien, og har vist seg å ha god effekt ved angst og depresjoner.

Johann Sebastian Bachs musikk er eksempel på det avstemte og balanserte når det gjelder rytme, harmoni og melodi. Han komponerte musikk til glede, og gav Gud æren for det budskap han fikk formidle. Øverst på partituret skrev han «til Guds ære», og han avsluttet med ordene «av Guds nåde». Ser vi på utviklingen som har vært siden hans tid, så må vi nesten undres på om verden har gått framover eller reversert.

Artikkelen fortsetter i neste nummer av «Lov og Evangelium»...

Gi akt på basunens lyd!

Av Per Bergene Holm

Så sa Herren: Stå på veiene og se til. Spør etter de gamle stier. Spør hvor veien går til det gode, og vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler. Men de sa: Vi vil ikke vandre på den. Jeg satte vektere over dere og sa: Gi akt på basunens lyd! Men de sa: Vi vil ikke gi akt. Derfor hør, dere hedningefolk, og vit, du menighet, hva som skjer iblant dem. Hør, du jord! Se, jeg lar ulykke komme over dette folket, som en frukt av deres onde råd. For de har ikke gitt akt på mine ord, og de har forkastet min lov. Hva skal jeg med virak fra Sjeba og med den beste kalmus fra et fjernt land? Brennofrene deres er ikke til velbehag for meg, og slaktofrene vil jeg ikke ha.

Jer 6:16-20

Jeremias begynte sin profetgjerning i det trettende år av kong Josias regjering. Da var kong Josia 20 år gammel. Han skulle bli en god konge i Juda. Fra han var ca 25 år gammel og mer og mer tok hånd om statsstyringen selv, gikk han til felts mot avgudsdyrkelsen i landet, samtidig som han satte i stand tempelet og reformede gudstjenesten. «Aldri før har det vært noen konge som han, noen som slik hadde omvendt seg til Herren av hele sitt hjerte og av hele sin sjel og av all sin styrke slik som hele Mose lov krever. Og etter ham oppsto det ingen som ham.» (2Kong 23:25)

Jeremias forkynte samtidig og kalte folket til omvendelse. Hvis folket ikke vender om i sannhet og søker frelse, så vil de bli rammet av en fryktelig dom. Folket

vil bli bortført og landet vil bli ødelagt. Her i kapittel 6 får vi høre hvordan forkynnelsen til omvendelse ble tatt i mot.

Kapitlet begynner med en formaning om å flykte ut av Jerusalem. For frafallet er midt i Guds by, det har nådd inn til selve senteret i Guds folk, inn i gudstjeneste og tempel. Nå er det ikke lenger nok å advare mot hedningene og deres avgudsdyrkelse. Nå truer faren først og fremst innenfra.

«Sions datter, den fagre og forkjælte, gjør jeg til intet.» Sions datter er i Skriften et annet navn på Guds menighet, bruden. Men Juda og Jerusalems menighet er ikke lenger en brud Gut vedkjenner seg. Bruden har blitt til en skjøge. Hun kalles «den fagre og forkjælte». De falske profeter har lovprist henne og forkjælt henne. De har sagt at alt er vel. Enda frafallet og forfallet har kommet veldig langt, så dekker de falske profeter over skadene og sier at alt var vel, at folket jo er Guds egen menighet, bruden, som Herren elsker og tar seg av. Når vi leser kapitlene foran, så ser vi hvordan Juda fornekter sitt frafall og bortforklarer sin synd og ikke vil omvende seg fra sin utroskap. Likevel regner folket med at Herren vil berge dem hvis de kommer i nød.

Men det vil ikke Herren, hvis de ikke omvender seg fra sin synd og erkjenner sitt frafall. «Bare erkjenn din misgjerning, at du er falt fra Herren din Gut.» (Jer 3:13)

Dette er også et ord i vår tid. Det myldrer med falske profeter som forkynner

som profetene på Jeremias' tid: «Fred! Fred!» Profetene på Jeremias' tid lot synden hos folket være i fred. Gud var nådig og barmhjertig, og så lenge folket ofret i tempelet og tjente ham der, så var alt i orden. Da var de frelst, da skulle de slippe å bekymre seg over sitt syndeliv. Gud var jo en nådig Gud.

Slik tenker og taler også mange i dag. Jesus har sonet all verdens synd. Derfor kan ikke synden lenger hindre noen fra å bli frelst. Gud er nådig og tar i mot oss slik som vi er. Han aksepterer oss med våre feil og mangler, vår vanskelige og syndige natur og våre feiltrinn. Om vi har noen riper i lakken og ikke lever sånn helt etter en strek, så er det så godt at vi for Jesu skyld likevel skal få høre Gud til og få være Jesu brud.

En vil ikke høre noe om omvendelse og et hellig liv i lydighet mot Guds bud. Nei, en er heldigvis fri fra loven og skal slippe å bry seg så mye med Guds bud. Det fører bare til treldom, men en er heldigvis fri fra slikt. En har ikke sin lyst i Herrens lov og grunner ikke på den. Det er ikke Jesus og samfunnslivet med ham som er ens lyst, men en har sin lyst i synden og vennskapet med verden. En tror at det å være fri er å få følge sin egen vilje og lyst.

Slik tenkte åpenbart også Juda. Hun var Herrens brud og var trygg på at alt var i orden. Men Herren stiller noen kritiske spørsmål til sin brud: «Du onde slekt! Gi akt på Herrens ord! Har jeg vært en ørken for Israel eller et belgmørkt land?» Folket forholdt seg til Herren som om samfunnet med ham var det mest øde og døde som kunne tenkes, som om det var et liv i død og mørke. Gud ord var ikke deres lyst og glede, men tvert i mot noe tungt og mørkt for dem. «Hvorfor sier mitt folk: Vi går

hvor vi vil! Vi vil ikke lenger komme til deg. Mon en jomfru glemmer sitt smykke, en brud sitt belte? Men mitt folk har glemt meg i dager uten tall.» (Jer 2:31-32)

Herren betydde ingen ting for folket, han som hadde sørget for det, frelst det og var folkets ære og smykke. Folket brydde seg verken om Herren selv eller hans ord, men var kun opptatt av seg selv og sin egen lyst.

Vi møter det samme igjen her i kap 6:10. «Se, Herrens ord er blitt til spott blant dem, de har ingen glede i det.» Slik var det på profetens tid, og slik erfarer vi det i dag. Det er så få som vil høre Guds ord. Skal folket samles, så må det andre aktiviteter og underholdning til, men selve Herrens ord er blitt til spott og gir ingen glede i seg selv.

Hvordan er det i ditt liv. Har du din lyst i Herrens lov, det vil si i hans ord? Er det i Guds ord du finner det som gir deg glede? Er det Guds ord du søker når du går til et møte?

Det som er til spott, det bryr vi oss ikke om. Herrens ord er vel ikke blitt til spott i blant oss, noe vi ikke bryr oss om? Gi akt på Guds ord som Guds ord – som et ord av Gud som du må innrette deg etter og ta til hjertet!

Ta til deg ordene som taler om deg og dine synder. La deg dømme av Guds ord og unnskyld eller bortforklar ikke din synd. Gi Gud rett i hans dom. Du får aldri medhold i Guds ord til å leve ut noe som helst av din egen lyst. Nei, i Guds ord er det bare en vei som er farbar, og det er livet med ham i hans ord og bud. Alt annet står under Guds dom.

Og det er bare den som har fått se inn i Guds dom over synd og selvliv, som kan

ha sin glede i Guds ord. For han ser også i Guds ord at Gud selv i Jesus Kristus har gått inn under dommen og sonet synden, slik at han ved tilflukt til Jesus skal få syndenes forlatelse og evig liv.

Så frykter han for synden, at den skal bli ham kjær og føre ham bort fra samfunnet med Jesus og syndenes forlatelse i ham. Og så er det hans lyst og glede å høre Jesus til, få være fri treldommen under synden og fri til å leve et nytt liv, i tjeneste for Jesus og til ære for hans navn.

Guds ord er blitt kjært for ham. Han trenger Ordet for å holde seg våken så han ikke sovner inn i synden. Han trenger til Ordet for stadig å få sitt hjerte vendt mot Jesus og frelsen i ham. Og han trenger Ordet for gjennom det får han veiledning i hvordan han skal leve i tjeneste for Jesus og til ære for ham.

«Stå på veiene og se til. Spør etter de gamle stier. Spør hvor veien går til det gode, og vandre på den! Så skal dere finne hvile for deres sjeler.» Her er det ikke i første rekke tale om arbeidsmåter i Guds rike, men om vårt daglige liv. De gamle stier eller veien til det gode er vandringen i samfunn med Gud.

Vi møter her en måte å tale om frelsen på som er noe fremmed for vår tid. Svært ofte taler Guds ord om nødvendigheten av å omvende seg og bedre sine veier, gjøre det krokete rett og vandre rett fram. Da skal vi bli frelst. Dermed mener ikke Gud at frelsen og syndenes forlatelse ligger i vår omvendelse og bot. Men uten en sann omvendelse og et virkelig nytt liv etter Guds bud, så har jeg ikke gått over fra døden til livet, fra Satans makt og til Gud.

Nå er ikke du og jeg i stand til å omvende oss slik at trangen etter å leve et liv i overensstemmelse med Guds ord og

bud blir vår hjertetrang. Den som har forsøkt å få sitt hjerte til å elske Gud og hans bud, har fått erfare at han verken kan eller vil. Kristendom er over evne!

Ja, det er sannheten. Kristendom er over evne, det er Guds sak fra først til sist. «Så beror det altså ikke på den som vil eller på den som løper, men på Gud, som viser miskunn.» (Rom 9:16)

Og Gud har bundet seg til å vise miskunn mot dem som i tro tar sin tilflukt til syndenes forlatelse i Jesu blod. Dem renser han og føder på ny, han reiser dem opp fra døden til livet, og setter dem over fra Satans makt og til Gud. Han skaper i dem en ny og villig ånd, slik at de blir hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger.

Å leve som en kristen er over din og min evne, men det er et verk av Guds Ånd fra først til sist. Det er et liv som fødes i den som lever i livssamfunnet med Jesus, som en gren på ham.

Men folket i Juda ville ikke leve med Gud, de ville ikke vandre på hans veier. Og la det være sagt klart og tydelig: Det er umulig å være en kristen og samtidigstå Guds ord og bud i mot. Det er å leve i synd og opprør mot Gud, det er å stille seg utenfor frelsen.

Nå går det an å sogne inn i synden, bli dysset i søvn av tidsånden og omgivelsene. Da oppreiser Gud vektere som blåser i basun, det vil si som lar Guds ord tale og lyde høyt og klart, slik at de som er i ferd med å sogne blir vekt opp av synd og sløvhett. Basunene ble brukt når det var fare på ferde og når folket skulle gjøre seg klar til strid. Vi har hatt noen slike vektere i folket vårt også. Men folket på Jeremias'

Returadresse:
Lov og Evangelium
Bakkavegen 2
4352 Kleppø
Kydlandsvegen
4360 Værlaug

Vennligst gi ekspedisjonen beskjed i god tid ved adresseforandring.

tid ville ikke høre på sine vektere, like lite som folket i vår tid vil høre på sine.

Det er sagt at høvdingenes tid er forbi. Hvorfor er det slik? Er det fordi Gud ikke lenger oppreiser høvdinger? Jeremias var i sannhet en høvdingskikkelse, men han ble aldri noen høvding. Han hadde én disipel, Baruk, for øvrig var det få og ingen som ville høre på ham. De kastet ham i en brønn når han ble for brysom. Jeremias ble aldri noen høvding, for det blir ingen høvding der det ikke er et folk som slutter opp om den Gud oppreiser.

Alle kan ikke være høvdinger, men om vi ikke kan være det, så kan vi slutte opp om dem Gud oppreiser blant oss og støtte dem i striden, fylke oss om dem. Vi kan slik Aron og Hur løftet opp Mose hender, løfte opp deres hender når striden blir lang og hard.

Men hva gjør så Gud med et folk som ikke vil omvende seg og gå på hans veier. Det gjør han nå kjent for hedningefolkene og den hele jord. Gud sender ulykke over folket. Denne ulykken er ikke et resultat av at Gud ikke kan frelse, at han har sviktet sine løfter, men den er en frukt av folkets onde råd og synd. Det folk som forkaster Guds ord og bud, blir forkastet av Gud.

Det er alvoret også for oss som folk. Vi er i ferd med å stille oss under Guds forkastende dom. Da kan ingen og intet frelse oss, verken Nato eller EU. For er Herren

mot oss, da er alt håp om frelse ute.

Det hjelper ikke at gudstjenester og møter med lovsang og bønn går sin gang. «Fest ikke deres lit til løgnaktige ord, når folk sier: Her er Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel!» (Jer 7:4) Vi kan tale om Jesu forsoning, om syndenes forlatelse, om brennoffer og slaktoffer, vi kan be og lovprise Gud. Men omvender vi oss ikke fra vår synd, vandler vi ikke i døds- og livssamfunnet med Jesus, så er det tomme ord.

«Blåsebelgen blåser, men blyet er like uberørt. Forgjeves har de smeltet og smeltet, og de onde er ikke skilt ut. De kalles vraket sølv, for Herren har vraket dem.» (Jer 6:29-30) Slik slutter kapittel 6. Selv det som bærer navnet Guds folk, det edle metallet, er ubruklig, når det ikke er renset for slagg. Det er ingen gagn i møter og forkynnelse når ikke slagget blir renset ut, når de onde ikke blir dømt. Hvis ikke blir alt ødelagt.

Hvordan er det med slagget i ditt liv? Får Gud rense det bort? Eller er hele ditt gudsliv og bønneliv kun som en blåsebelg som blåser uten å ha noen virkning, fordi det bare er en utvendig tredemølle og ikke et Guds verk i hjertet?

Da må du rope til Herren om frelse mens det ennå er tid! L&E